

Danmarks globale klimapåvirkning - Global afrapportering 2024 (GA24): Globale klimatilpasningsindsatser støttet gennem Klimabi-stand og eksportfremme

Kontor/afdeling
Udenrigsministeriet

Dato
29-04-2024

Baggrundsnotat nr. 18

Indholdsfortegnelse

1	Rammesætning	2
2	Metode	3
3	Rapportering.....	3
3.1	Øget modstandsdygtighed over for klimaforandringerne for de mest sårbare og fattige lande	4
3.1.1	Tilpasningsfinansiering til de allermest sårbare lande og befolkninger... 5	
3.1.2	Styrkelse af klimaberedskabet: Tidlig varsling, tidlig handling.....	6
3.2	Adgang til vand i tørre områder i Kenya.....	7
3.3	Klima-resilient landbrug, fødevarsystemer og fødevarerikkerhed	7
3.4	Mobilisering af Privatfinansiering til klimatilpasning i Uganda.....	8
3.5	Byer og klimatilpasning	8
3.6	Eksportfremmeindsatsen af danske løsninger til klimatilpasningsinitiativer 9	
3.7	Fremme indsatser der sammentænker klima, miljø og biodiversitet.....	10
3.8	Samarbejde med danske civilsamfundsorganisationer	11
4	Kilder	13

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

1 Rammesætning

Dette baggrundsnotat giver et overblik over den danske klimabistands støtte til klimatilpasningsinitiativer globalt og i nogle af verdens fattigste og mest skrøbelige lande.

Danmark er, gennem FN's klimakonvention og Parisaftalen, forpligtet til at støtte klimatilpasning i udviklingslandene. Det fremgår af Aftale om Klimalov (2019), at den globale afrapportering skal redegøre for den danske bistand på klimaområdet og for status på Danmarks internationale forpligtelser. Ligeledes påbyder Klimaloven (2020) regeringen, at afrapportere på de internationale effekter af den danske klimaindsats. Klimatilpasning udgør et af de fem prioritetsområder i den daværende regerings langsigtede strategi for global indsats, "En grøn og bæredygtig verden" (UM, 2020a). Baggrundsnotatet fokuserer på Danmarks bidrag til klimatilpasningsindsatser støttet gennem både bilaterale og multilaterale kanaler som del af klimabistanden i 2023. Notatet afrapporterer på centrale resultater for klimatilpasningsindsatser for 2023 herunder flagskibsindsatser fremhævet i Klimaprogram 2022 og Klimaprogram 2023.

Et bredt politisk flertal vedtog i juni 2021 Danmarks nuværende udviklingspolitiske strategi "Fælles om Verden" (UM, 2021a), der er solidt forankret i demokratiske værdier og menneskerettigheder, og som markant styrker den danske klima- og miljøindsats. Én af de to hovedprioriteter i strategien er, at gå forrest i kampen for klima, natur og miljø. Strategien fremhæver, at Danmark vil leve op til sine internationale klimaforpligtelser, herunder klimafinansiering, og vil vise vejen frem mod indfrielsen af Parisaftalens målsætninger og FN's verdensmål. Desuden understreger strategien, at naturen i udviklingslandene skal udnyttes bæredygtigt og biodiversiteten beskyttes, hvilket samtidig bidrager til at opbygge modstandsdygtighed over for klimaforandringerne for de mest sårbare befolkningsgrupper.

Målsætninger vedrørende klimatilpasning i udviklingsstrategien 'Fælles om Verden' er følgende:

- Styrke indsatsen for klimatilpasning, natur og miljø og modstandsdygtighed i de fattigste og mest sårbare lande
- Øge mobilisering af finansiering og fremme grønne danske løsninger inden for klima, natur og miljø
- Klima og den grønne dagsorden indgår som central prioritet i alle Danmarks bilaterale landestrategier, relevante organisationsstrategier og som et tværgående hensyn i danske indsatser.

De kvantitative data vedrørende Klimabistandens bidrag til klimatilpasning belyses i baggrundsnotatet *Klimafinansiering*. Bilateralt myndighedssamarbejde og klimadiplomati, der ligeledes er centrale elementer i den samlede danske indsats for klimatilpasning og bæredygtig udvikling, vil blive behandlet i øvrige baggrundsnotater.

Ift. Global Afrapportering 2023 (GA23) er dette notat opdateret på følgende områder:

- Der suppleres med centrale resultater for klimatilpasningsindsatser for 2023 herunder flagskibsindsatser fremhævet i Klimaprogram 2022 og Klimaprogram 2023.
- Der er udarbejdet en række nye case-eksempler bl.a. fra Kenya og Uganda.

Notatet er primært udarbejdet af Udenrigsministeriet (UM).

2 Metode

Danmark arbejder på nationalt, regionalt og globalt niveau med klimatilpasning. Effekterne af den danske klimabistand sker i samspil med øvrige danske og globale indsatser, og det er derfor ikke muligt præcist at opgøre effekterne indenfor klimatilpasningsindsatser støttet af den danske klimabistand. Hertil kommer at flere af de dansk-støttede klimatilpasningsindsatser er flerårige indsatser, og resultater kan derfor ikke nødvendigvis gøres op på årlig basis.

Baggrundsnotatet anvender derfor lige som tidligere år en kvalitativ case-baseret metode til at illustrere, hvordan Danmarks klimabistand har bidraget til klimatilpasning og bæredygtig udvikling, både i udviklingslande og for at styrke indsatsen på globalt niveau. For at belyse værdien og forskelligartetheden af tilpasningsindsatser støttet gennem klimabistanden bruges kvalitativ beskrivelse af effekter og årsags-sammenhænge samt udvalgte nye lande case-eksempler fra Uganda og Kenya.

Data til afrapporteringen er baseret på inputs fra fagrelevante kontorer i Udenrigsministeriet og relevante ambassader. Herudover danner rapporter grundlag for afrapporteringen, jf. kildelisten.

3 Rapportering

I 2023 besluttede Regeringen at skrue yderligere op for det grønne fokus i udviklings-samarbejdet ved at hæve målsætningen for grønne indsatser under §6.3 Bistand til udviklingslande fra 30 til 35 pct. fra 2024. Samtidig øges målsætningen også for klimabistanden, der fremover vil udgøre 30 pct. af §6.3 (Udenrigsministeriet: Udviklingspolitiske prioriteter, 2022). Danmark har sat en ambitiøs målsætning om at allokere 60 pct. af klimabistanden til klimatilpasning i nogle af verdens allerfattigste og mest udsatte lande, som fastholdes for Finansloven 2024. Disse lande bærer ikke ansvaret for de klimaforandringer, de rammes af, og det internationale samfund skal derfor hjælpe dem med at modstå de ekstreme vejrphenomener, de allerede kæmper med i dag. Her går Danmark i front.

Udenrigsministeriet har i 2023 arbejdet på den konkrete implementering af den udviklingspolitiske strategi "*Fælles om Verden*" igennem en udmøntningsnote vedr. klimatilpasning, natur og miljø (Udenrigsministeriet: Fælles om verdens – Danmarks udviklingspolitiske strategi, 2021). Formålet med noten er at skabe sammenhæng mellem strategi, politik, plan og budget som fælles referenceramme for udmøntningen af "*Fælles om Verden*" og dens målsætninger. Notens indeholder blandt andet en tematisk afgrænsning og tilgang til udviklingsarbejdet inden for dette felt.

Gennem en intern arbejdsgruppe arbejder Udenrigsministeriet løbende på at sikre, at klimahensyn integreres i relevante landestrategier, organisationsstrategier og aftaler med civilsamfund, som udgør de strategiske rammer for Danmarks udviklingsengagement med lande, organisationer og partnere. Arbejdet i arbejdsgruppen, der blev påbegyndt i efteråret 2020, er igangsat bl.a. som svar på anbefalinger fra hhv. Rigsrevisionen i dens beretning om klimabistanden til udviklingslande (Folketinget Rigsrevisionen, 2021) samt evaluering af de danske klimatilpasningsindsatser (UM 2020b). UM's arbejdsgruppe har i løbet af 2022 og 2023 revideret flere af UM's procedurer for at sikre en mere systematiseret og bedre dokumentation for den grønne andel af nye bistandsindsatser. Rigsrevisionen udsendte i september 2023 et notat, der konkluderede, at de nye procedurer er tilfredsstillende i forhold til at opgøre og rapportere klimafinansiering.

3.1 Øget modstandsdygtighed over for klimaforandringerne for de mest sårbare og fattige lande

Fattige og marginaliserede mennesker og grupper i de mindst udviklede lande rammes hårdest af klimaforandringer og naturforringelser. De er ikke rustet til at stå imod – særligt ikke i skrøbelige og sårbare lande. Derfor har udviklingsstrategien "Fælles om Verden" en målsætning om at styrke indsatsen for klimatilpasning og modstandsdygtighed¹. Den rettighedsbaserede tilgang² samt demokrati og god regeringsførelse er fundamentet for Danmarks klimatilpasningsindsatser. Det betyder, at udgangspunktet for Danmarks indsatser både multilateralt og bilateralt er transparens, ansvarlighed, ikke-diskrimination og folkelig deltagelse i klimatilpasningsindsatser, samt at sikre at menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder respekteres og styrkes i de danske klimatiltag.

Klimatilpasning er altid kontekstspecifik, da både geografiske, sociale og økonomiske forhold spiller ind. Lokalbaseret klimatilpasning er derfor vigtig både for at skabe ejerskab og for at sikre, at sårbare befolkningsgrupper og samfund får adgang til klimatilpasning, samt at løsninger tager højde for den lokale geografiske kontekst og udnytter eksisterende lokal viden om klimaet og den tilpasning, der allerede gradvist har fundet sted. Lokalbaseret klimatilpasning er en dansk prioritet. På COP26 tilsluttede Danmark sig otte principper for "locally-led adaptation", der understreger vigtigheden af forudsigelig og fleksibel tilpasningsfinansiering, der tager højde for lokale

¹ Klimatilpasning er en proces for tilpasning til aktuelle eller forventede klimaforandringer og deres konsekvenser. Klimatilpasning handler dermed om at forebygge og begrænse konsekvenserne af klimaforandringer. Et begreb knyttet tæt til klimatilpasning er modstandsdygtighed, som i denne kontekst er kapaciteten hos mennesker eller naturlige systemer til at tilpasse eller transformere som reaktion på risici, der skabes eller forværres af klimaforandringer

² Danmark bruger en rettighedsbaseret tilgang, for at sikre, at sårbare grupper herunder de oprindelige folk bliver konsulteret og rettigheder i klimaindsatser ikke krænkes. Danmark gør brug af safeguards- såsom do-no-harm/do good principperne - der skal sikre at dansk-støttede klimaindsatser hverken direkte eller indirekte skader fattige og sårbare grupper og helst specifikt gavner disse grupper.

samfunds behov. Der var samlet mere end 80 regeringer, globale institutioner og lokale og internationale NGO'er, der tilsluttede sig. For at understøtte disse principper støtter Danmark bl.a. FN's Kapitaludviklingsfond (UNCDF), som siden 2014 har været vært for the Local Climate Adaptive Living (LoCAL) Facility (100 mio. kr. for 2022-2024) i Afrika. LoCAL har til formål at styrke modstandsdygtighed over for klimaforandringer i samfund og økonomier ved at øge finansieringen og investeringerne i klimatilpasning på lokalt niveau i de mindst udviklede lande (LDC'er). På COP28 lancerede Storbritannien, Vanuatu, de Forenede Arabiske Emirater og Malawi den såkaldte "Coalition of Ambition on Adaptation Finance". Formålet med koalitionen er at samle lande og institutioner, der arbejder for nye løsninger til at forbedre støtte og adgang til tilpasningsfinansiering nationalt og lokalt, og Danmark har påtaget sig en co-lead rolle sammen med Vanuatu, Etiopien og New Zealand for at fremme dagsordenen for at styrke lande-drevet og lokalbaseret klimatilpasning i de fattigste og mest sårbare lande.

3.1.1 Tilpasningsfinansiering til de allermest sårbare lande og befolkninger

LDC'er og små udviklingsøstater (SIDS) er prioriteter for den danske støtte til klimatilpasning og til at adressere klimaskabte tab og skader. Fonden for de Mindst Udviklede Lande (LDCF) og den Særlige Klimafond (SCCF) blev oprettet som dedikerede tilpasningsfonde under FN's klimakonvention i 2001, som svar på et stigende behov for at finansiere klimatilpasning i særligt sårbare udviklingslande.

LDCF og SCCF administreres af den Globale Miljøfacilitet (GEF), hvoraf LDCF er den eneste fond som udelukkende støtter tilpasning i de mindst udviklede lande. Danmark har været en stor bidragsyder til LDCF gennem mange år. I 2022 valgte Danmark for første gang også at bidrage til SCCF. SCCF komplementerer LDCF ved at støtte klimatilpasning i udviklingslande, som ikke er LDC'er. SCCF har dog længe været underfinansieret. På efterspørgsel fra bl.a. donorer er den blevet omstruktureret og har for første gang SIDS som ét af to prioritetsområder. SCCF er hermed den pt. eneste globale klimafond dedikeret til at støtte SIDS' tilpasningsbehov. Danmarks bidrag går netop til fondens SIDS-indsatser.

Danmark har givet et flerårigt bidrag til LDCF på 300 mio. kr. for 2022-2023, samt 75 mio. kr. til SCCF for 2023-2024. Danmarks to bidrag sender et vigtigt signal om opbakning til LDC-landene og SIDS.

Danmark arbejder i tråd med den globale strategi for global klimaindsats og den udviklingspolitiske strategi for at undgå og reducere risikoen for klimaskabte tab og skader i sårbare udviklingslande. Klimaskabte tab og skader omfatter klimaforandringerne mest alvorlige virkninger, som man ikke kan undgå gennem nedbringelse af udledningen af drivhusgasser, eller afbøde lokalt ved hjælp af klimatilpasning. Danmark har igennem de seneste år anlagt en proaktiv linje for at støtte indsatser over for tab og skader. Den linje blev videreført i 2023, hvor Danmark deltog aktivt i den internationale komité, som blev nedsat til at følge op på COP27-beslutningen om at etablere nye finansieringsarrangementer og en fond for tab og skader. Arbejdet re-

sulterede i et udkast til beslutning, som ganske usædvanligt blev vedtaget på den første dag under COP28. Forud for COP28 havde Danmark som det første land erklæret sig villig til at bidrage med et indskud i den nye fond. Indskuddet på 175 mio.kr. til fonden og 175 mio.kr. til tab-og-skader indsatser gennem andre finansieringsarrangementer blev annonceret i det nationale indlæg på COP28. I alt blev der i løbet af COP28 givet tilsagn om over 650 mio. USD til den nye tab og skader fond. Danmark var i 2023 også aktivt engageret i at operationalisere Santiago Netværket for tab og skader, hvilket der blev truffet en endelig beslutning om på COP28.

3.1.2 Styrkelse af klimaberedskabet: Tidlig varsling, tidlig handling

Der har været stigende fokus på behovet for tidlig varsling i 2023. Klimakatastroferne som udspillede sig i bl.a. Derna i Libyen, Madagaskar, Malawi og Mozambique samt de voldsomme oversvømmelser, der ramte det Afrikanske Horn efter en flerårig tørkeperiode, understregede, at verden ikke er forberedt eller modstandsdygtig over for de stigende konsekvenser af klimakrisen. Rapporter viser også, at forberedelse og respons er lavest i de lande, der er hårdest ramt af klimaforandringerne, hvor dækningen af tidlig varslingssystemer ligger under 50 procent, hvilket typisk er kendetegnet for de mindst udviklede lande og små østater (samt LLDC). Tidlige varslingssystemer gør det muligt for enkeltpersoner, lokalsamfund og regeringer at træffe passende foranstaltninger for at minimere den potentielle virkning af katastrofer. Som del af lederskabet på tab og skader og udmeldingerne i det nationale indlæg på COP28 valgte Danmark derfor i 2023 at øge støtten til tidlig varslingsindsatser igennem et nyt bidrag på 40 millioner kr. til Early Warnings for All (EW4All) initiativet, som skal understøtte adgang til tidlig varslingssystemer for alle inden 2027. Initiativet blev lanceret af FNs Generalsekretær under COP27 og har til formål at beskytte sårbare befolkninger ved at forbedre adgangen til tidlig varsling og vejrinformation, og derved styrke klimaberedskab og respons på lokalt niveau. Den danske støtte vil gå til at forankre og udrulle EW4All initiativet i fem afrikanske lande (Niger, Somalia, Sydsudan, Tanzania og Uganda), som alle er blandt de mindst udviklede lande i verden. Dertil vil bevillingen bidrage til at styrke den regionale kapacitet i Afrika til at stå imod indvirkninger af klimaforandringer og hertil hørende risikoanalyser og forebyggende indsatser for klimatilpasning. Derudover vil en mindre del af bevillingen gå til globale aktiviteter med fokus på at forbedre rammerne for implementering af tidlig varsling og handling i skrøbelige og sårbare kontekster. Bidraget til EW4All er en del af de danske udviklingsprioriteter for tilpasning og respons på tab og skader med det formål at styrke beredskabet, særligt i de mest sårbare og skrøbelige lande, inden klimakatastroferne rammer. Initiativet understøtter desuden eksisterende indsatser herunder Danmarks Meteorologiske Instituts (DMI) myndighedssamarbejde i Ghana og det danske engagement i Systematic Observations Financing Facility (SOFF), som begge bidrager til EW4All initiativets 2. sølje *Detection, observations, monitoring, analysis and forecasting of hazards*.

3.2 Adgang til vand i tørre områder i Kenya

Danmark har gennem en årrække samarbejdet med kenyanske vandmyndigheder om at styrke modstandsdygtigheden for lokalsamfund i de tørre områder i den nordøstlige del af Kenya. Befolkningen i disse områder er afhængige af brønde og opsamling af regnvand til deres vandforsyning og disse kilder er blevet mere upålidelige på grund af hyppigere langvarige tørker som resultat af klimaforandringer. I 2022 oplevede det nordøstlige Kenya sammen med Afrikas Horn den værste tørke i 40 år med store konsekvenser for mennesker og dyr. Længere tørkeperioder betyder også, at befolkningen i stigende grad er nødsaget til at købe vand fra private leverandører til meget højere priser.

Projektet bringer lokale myndigheder, vandforsyninger og lokalbefolkningen sammen for at vurdere og blive enige om de konkrete behov for vandadgang og hvordan klimaforandringer påvirker områderne. Med en støtte fra Danmark på i alt 70 mio. kr. for perioden 2021-2025 har projektet bl.a. etableret store vandtanke for at blive bedre i stand til at opsamle regnvand fra regntiden inden den næste tørke rammer. Derudover er der blevet lagt vandrør til landsbyer og etableret solceller til at drive et større afsaltningsanlæg, der sikre rent drikkevand i kystnære områder. Endelig er lokalbefolkningen blevet uddannet i, hvordan man bedst og mest effektivt bruger den sparsomme vandforsyning.

Projektet har resulteret i, at i alt 15.000 mennesker har forbedret adgang til rent vand. Dermed har projektet også bidraget til at opbygge lokalbefolkningens modstandsdygtighed over for klimaforandringer og forbedret sundhedsforholdene. Når vandforsyningen nu er tættere på lokalbefolkningen, betyder det også, at flere børn kan gå i skole i stedet for at bruge mange timer hver dag på at gå efter vand.

3.3 Klima-resilient landbrug, fødevarer systemer og fødevarer sikkerhed

Klimaforandringerne fører til ekstremt vejr, oversvømmelser og tørke, der rammer landbruget og fører til fødevarer kriser i mange af verdens sårbare lande, ikke mindst i Afrika. Samtidig afstedkommer landbrugs- og fødevarer produktionen en tredjedel af den globale udledning af drivhusgasser og 70 procent af den globale afskovning (WWF, 2022). At sikre en grøn omstilling og opbygning af klimarobuste fødevarer systemer og fødevarer sikkerhed er en vigtig del af Danmarks klimaindsats. Fra dansk side støttedes i 2023 med 100 mio. kr. Verdensbankens fond, der skal bistå lande med omstilling af fødevarer systemer til at blive bæredygtige og grønnere samt styrke globale fødevarer sikkerhed. Samtidig støttede Danmark gennem WFP, IFAD og FAO op om klimaresiliensprogrammer for at styrke modstandsdygtighed, klimatilpasning og langsigtet fødevarer sikkerhed. Danmark var i 2023 ligeledes et af foregangslandene på støtte gennem WFP til operationalisering i Østafrika af tidlig varsling og tidlige indsatser for at opbygge et beredskab mod klimachok, der rammer fødevarer og landbrugsproduktionen. Endelig fortsætter Danmark sit myndighedssamarbejde med 10 udviklingslande for at understøtte deres grønne omstilling på fødevarer området.

3.4 Mobilisering af Privatfinansiering til klimatilpasning i Uganda

Klimakrisen kræver mobilisering af privat finansiering, ikke mindst til tilpasning i verdens mest sårbare lande. Dette kræver nytænkende finansieringsmodeller, da det har vist sig særligt vanskeligt at tiltrække privat finansiering til klimatilpasning, bl.a. fordi tilpasningsindsatser ofte sker på husholdningsniveau eller i offentligt regi. Danmark er derfor tæt involveret i udviklingen af netop sådan en model gennem projektet Africa Rural Climate Adaptation Finance Initiative Mechanism (ARCAFIM). Formålet med ARCAFIM er at mobilisere finansiering til klimatilpasning i landbrug i Østafrika. Målet er at nå ud til 1,4 millioner bønder i regionen samt en lang række virksomheder og andre aktører med henblik på klimatilpasset landbrugsudvikling og derigennem fødevareresikkerhed.

I 2023 bidrog Danmark konkret til udvikling af modellen samt til arbejdet med at analysere og indarbejde klimatilpasningshensyn hos banker og finansielle institutioner. Fremadrettet vil den danske støtte hjælpe småbønder og små producenter med metoder til klimatilpasning i landbrug og fødevarereproduktion. Virksomheder og deltagende finansielle institutioner vil desuden få støtte til klimatilpasning gennem denne nye klimafinansiering. Dermed støtter Danmark aktivt adgang til klimafinansiering, hvor der er hårdest brug for midlerne.

Den første fase løber i 12 år, har et samlet budget på USD 200m og dækker Uganda, Tanzania, Rwanda og Kenya. Gennem et samarbejde med en regional bank, Equity Bank, har projektet allerede mobiliseret USD 100m. De resterende midler kommer fra Danmark og andre finansieringspartnere. Projektet blev lanceret på COP28. Danmark bidrager med i alt 50mio. kr. til forberedelse og gennemførelse. Initiativet implementeres af IFAD i et offentligt-privat-partnerskab med Equity Bank med støtte fra bl.a. Danmark, Finland, EU, den Grønne Klimafond og Nordic Development Fund.

3.5 Byer og klimatilpasning

Afrika er det kontinent, der er mest sårbart over for klimaforandringerne (African Development Bank, 2019). I 2050 ventes den afrikanske bybefolkning af være vokset med tæt på en milliard mennesker (UN: [World population to reach 8 billion](#), 2022). Samtidig oplever landene i Afrika en hastig urbanisering (OECD/UN ECA/AfDB, 2022).

Allerede i dag er byerne presset af en voksende befolkning og helt utilstrækkelig infrastruktur, som gør det vanskeligt at sikre adgang til basale serviceydelser som drikkevand, elektricitet osv. Udfordringen bliver kun større af hyppigere ekstreme vejrhændelser som f.eks. oversvømmelser og temperaturstigninger forårsaget af klimaforandringerne. Derfor er det afgørende at styrke byernes modstandskraft gennem konsekvent inddragelse af klimarisici i byernes planlægning og samtidig investere i klimatilpasset infrastruktur.

I tråd med prioriteterne i "Fælles om Verden" har Danmark øget engagementet vedrørende klimatilpasning i hurtigt voksende byer i Afrika. I 2023 har Udenrigsministeriet styrket indsatsen for klimatilpasset infrastruktur i afrikanske byer gennem et yderligere bidrag på 220 mio. kr. ud af et samlet bidrag på 270 mio. kr. over en femårig periode til et særligt program for accelereret klimatilpasning i Afrika (Africa Adaptation Acceleration Program). Indsatsen gennemføres af en dedikeret by-trust-fund i den Afrikanske Udviklingsbank (Urban and Municipal Development Fund) og det globale center for klimatilpasning (Global Center on Adaptation). Begge har særligt fokus på fattige og marginaliserede mennesker i byerne, fordi de rammes hårdest af klimaforandringer og ikke er rustet til at stå imod.

I dialogen med partnerne har Udenrigsministeriet samtidig sikret et styrket samarbejde mellem især den Afrikanske Udviklingsbank og C40, netværket af klimaambitiøse byer. Danmark har siden 2020 støttet C40s indsats for at understøtte især de afrikanske medlemsbyers tilpasning til konsekvenserne af klimaforandringer. Det samme gælder for samarbejdet med World Resources Institute om bl.a. klimatilpasning i afrikanske byer, som ligeledes igangsattes i 2023. Hertil kommer, at Danmark har fremmet samarbejdet mellem den Afrikanske Udviklingsbank, C40 og myndighedssamarbejderne på byområdet i Afrika, dvs. Aarhus Kommunes samarbejde med Pretoria i Sydafrika og Tema i Ghana samt Københavns Kommunes samarbejde med Johannesburg i Sydafrika. Ved at koble disse forskellige indsats, så de gensidigt understøtter hinanden, øges potentialet for i større skala at skabe reel forandring til gavn for mennesker i Afrikas byer.

3.6 Eksportfremmeindsatsen af danske løsninger til klimatilpasningsinitiativer

Den daværende regering lancerede i 2021 Eksportstrategi for Vand, som bl.a. har til formål at markedsføre den danske vandmodel påvirke lokale rammevilkår og åbne døre for dansk erhvervsliv, der også er guidende for indsatsen i 2023. Den danske vandbranche har en global førerposition inden for udvikling- og eksport af vandteknologi, samt løsninger inden for klimatilpasning ift. oversvømmelse og genanvendelse af spildevand. Vandbranchen har på den baggrund en ambition om at bidrage til at løse verdens udfordringer inden for drikkevand, spildevand og klimatilpasningen og dette sker bl.a. gennem en fordobling af dansk vandteknologiekspert fra 20 mia. kr. i 2020 til 40 mia. kr. i 2030. Til at understøtte ambitionen har en række internationale beslutningstagere besøgt Danmark i 2023 og har den vej igennem fået et unikt indblik i de danske løsninger og offentlige-private partnerskaber. Det er fx udmøntet sig i stigning af eksportordrer til bl.a. en række EU-lande, USA, samt i Indien i 2023.

I 2023 afholdte Danmark et officielt side-event til FNs vandkonference i New York, hvor implementeringen af SDG 6 (Rent Vand og Sanitet) skulle evalueres. Det danske side-event havde til formål at sætte fokus på internationale partnerskaber som instrument til at indfri SDG 6. Danmark og de danske myndigheder har over en længere periode arbejdet i partnerskaber for at skabe udvikling, vækst, arbejdspladser og ek-

sport og samtidig sikre løsninger til globale vandudfordringer og opfyldelse af globale bæredygtighedsmål. Herunder i regi af: State of Green, P4G, Grønne strategiske partnerskaber (fx Indien) og myndighedssamarbejder.

3.7 Fremme indsatser der sammentænker klima, miljø og biodiversitet

Biodiversitetskrisen og klimakrisen hænger tæt sammen, og ved at beskytte naturen kan man også tilpasse sig klimaforandringerne. Sunde økosystemer er mere modstandsdygtige over for klimaforandringer, og derfor også nøglen til tilpasning, eksempelvis ved at optage regnvand og beskytte mod erosion (EU, 2023). Danmark er på flere måder engageret i at bidrage til løsninger på biodiversitetskrisen gennem bl.a. flere store multilaterale organisationer og fonde. Et eksempel er FN's Miljøprogram (UNEP), der arbejder for bæredygtig forvaltning af økosystemer ved at sikre adgang til information og data om økosystemers tilstand (Protected Planet, 2023). UNEP hjælper desuden partnere med at designe systemer, der holder øje med biodiversitetens tilstand, og med at udvikle strategier for at bevare biodiversitet og truede arter (UNEP, 2023). I 2023 har Danmark fortsat udmøntningen af partnerskabet med UNEP gennem organisationsstrategien for 2022-2025 og giver et årligt kernebidrag på 50 mio. kr.

Danmark har i 2023 igangsat en styrket global indsats for skov og biodiversitet rettet mod udviklingslande. Med Finansloven for 2024 er der afsat 350 mio. kr., som del af en samlet skov- og natursatsning på ca. 1 mia. kr. for perioden 2024-2027. Støtten vil fokusere på udsatte områder, der er under stigende pres som resultat af afskovning og skovforringelse. Programmets målsætning er bl.a. at bidrage til klimatilpasning, beskyttelse af biodiversitet, reduktion af CO₂-udledninger samt social og økonomisk udvikling for lokalsamfund, herunder oprindelige folk. (se også baggrundsnotat xx om klimadiplomati).

FN's årti for genopretning af økosystemer er en bredt funderet global bevægelse, der sigter mod at genoprette økosystemer og sætte verden på sporet for en bæredygtig fremtid. Det omfatter opbygningen af et politisk momentum samt tusindvis af konkrete initiativer. FN's årti løber fra 2021-2030 og visionen er at sikre fremtidige generationer ved at genoprette forholdet mellem mennesker og natur, øge arealet af sunde økosystemer og standse tab, fragmentering og nedbrydning af økosystemer. Inden for denne overordnede ramme sigter FN's årti mod at engagere FN-medlemsstater, den private sektor og civilsamfundet, med det mål at transformere forholdet mellem menneskeheden og naturen. Danmark blev i 2022 kernebidragsyder til fonden for Årtiet med et bidrag på 70 mio. kr. i perioden 2022-2025 og deltager aktivt i Fondens bestyrelse. Danmarks bidrag er øremærket til innovative projekter inden for skovgenopretning, bevarelse af biodiversitet og bæredygtig beskyttelse af kystområder. I 2023 blev de første tre såkaldte flagskibsprojekter godkendt med bidrag fra Danmark (se infoboks nedenfor.).

FN's årti forgenopretning af økosystemer - flagskibsprojekter støttet af Danmark

Great Green Wall i 11 lande i Sahel-regionen i Afrika

Flagskibet sigter mod at genoprette 100 millioner hektar jord, binde 250 millioner tons kulstof og skabe 10 millioner job. Det giver fødevarer- og vandsikkerhed, levesteder for vilde planter og dyr og en grund for indbyggere til at blive i en region præget af tørke og fattigdom.

Blue Economy in Small Islands Development States

Fokus er på beskyttelse og genoprettelse af mangrove og kystområder bl.a. via bæredygtig produktion af trækul, alternativ indkomst fra økoturisme og biavl. I f.eks. Comorerne, hvor lave indkomster og en voksende befolkning øger presset på naturressourcerne, er opbygning af bæredygtige fiskeri- og turismesektorer kernen i dette initiativ.

Central American Dry Corridor

Flagskibet sigter mod at opskalere restaurering ved at opbygge økonomisk støtte til bæredygtig udvikling af landdistrikter, der kan modvirke jordforringelse, fattigdom og emigration. Udnyttelse af traditionelle landbrugsmetoder for at opbygge produktiviteten af hele landskaber, inklusive deres biodiversitet er i fokus i seks lande i Centralamerika.

3.8 Samarbejde med danske civilsamfundsorganisationer

De 18 Strategiske Partnerskabsaftaler (SPA) for 2022-2025³ med danske civilsamfundsorganisationer, har et tværgående fokus på det grønne, samt to af partnerskabsaftalerne med overordnet tematisk fokus på klima og grønne løsninger. Gennem Civilsamfund i Udviklings (CISU) Civilsamfundspulje kan mindre civilsamfundsorganisationer desuden tilgå midler til klimatilpasning, natur og miljø, samt gennem Climate Change Adaptation Modality (CCAM) på DKK 107,5 mio. i 2022-2025, som er et særskilt vindue under Civilsamfundspuljen med fokus på klimatilpasningsindsatser, der opbygger modstandsdygtighed over for klimaforandringer i fattige og klimaudsatte samfund.

Det Grønne Partnerskab mellem Udenrigsministeriet og det danske civilsamfund har i 2023 fortsat det fælles arbejde. Det Grønne Partnerskab har til formål at bidrage til udmøntningen af det grønne spor i den udviklingspolitiske strategi ved bl.a. at

³ Som led i udmøntningen af Danmarks udviklingspolitiske strategi indgik Udenrigsministeriet i 2022 nye 4-årige Strategiske Partnerskaber (2022-2025) med 18 danske civilsamfundsorganisationer: ADRA, CARE Danmark, Caritas, Danmission, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors, Folkekirkens Nødhjælp, International Media Support, Mission Øst, MS ActionAid, Oxfam IBIS, PlanBørnefonden, Red Barnet, Sex & Samfund, SOS Børnebyerne, Verdens Skove, WWF samt et konsortium bestående af 3F, Dansk Industri og Ulandssekretariatet. Partnerskaberne har et fokus på at forebygge og bekæmpe fattigdom og ulighed, konflikt og fordrivelse, irregulær migration og skrøbelighed, på at gå forrest i kampen for klima, miljø og natur og med demokratiske værdier og menneskerettigheder som både fundament og mål i sig selv.

fremme samarbejde om politikudvikling, kapacitetsopbygning og vidensdeling. Partnerskabet har i 2023 bidraget til en styrket dialog mellem civilsamfundet og Udenrigsministeriets fagkontorer. Der er inden for rammerne af Det Grønne Partnerskab etableret en ekspertgruppe på naturbaserede løsninger, der arbejder for at øge videns- og erfaringsdelingen mellem civilsamfundet og Udenrigsministeriet.

4 Kilder

African Development Bank (2019). [Climate Change in Africa | African Development Bank Group \(afdb.org\)](#)

ASAP+, 2023. IFAD: <https://www.ifad.org/en/asap-enhanced>

Eksportstrategi for Vand (2021) https://mim.dk/media/224330/eksportstrategi-vand_2020-10-28-final-a.pdf

EU (2023). Biodiversity and climate change https://ec.europa.eu/environment/nature/climatechange/index_en.htm

IUCN (2020): IUCN Global Standard for NbS | IUCN <https://www.iucn.org/news/europe/202007/iucn-global-standard-nbs#:~:text=The%20IUCN%20Global%20Standard%20for%20Nature%2Dbased%20Solutions%20is%20a%20society%20and%20resilient%20project%20management.>

NRT (2021). [State+of+Conservancies+Report+2021.pdf \(squarespace.com\)](#).

Protected Planet (2023). World Database on Protected Areas <http://www.protectedplanet.net/>

UNEP (2023). <https://www.unep.org/explore-topics/ecosystems-and-biodiversity/what-we-do/preserving-our-ecosystems>

Udenrigsministeriet (2022) Regeringens udviklingspolitiske prioriteter 2022

Udenrigsministeriet (2021). Dansk udviklingspolitisk strategi 2021-2025: Fælles om Verden

UN (2022). World Population to Reach 8 Billion on 15 November 2022, <https://www.un.org/en/desa/world-population-reach-8-billion-15-november-2022>

OECD/UN ECA/AfDB (2022), Africa's Urbanisation Dynamics 2022: The Economic Power of Africa's Cities, West African Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/3834ed5b-en>.

WWF (2022). Food Systems and Sustainable Land Use: A WWF Food Manifesto for COP15, https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/wwf_food_manifesto_for_cop_15_7_may.pdf